

ikke ud paa, at der skal indsettes eller foranlediges ansat Fæstemænd i Landdistrikterne. Efter Vædringsforslaget under Nr. 1 bliver Stillingen derimod den, at det overalt i Landet bliver forbudt at drive Fæstemandsforretning uden Tilladelse. Spilken Stilling er nu den bedste? Er det bedst at bestemme: Kun i Kjøbenhavn og Kjøbstæderne og det nævnte Bælte er det forbudt at drive Fæstemandsnæring uden Tilladelse, men andesteds kan den drives uden Tilladelse, medmindre Justitsministeriet efter Amtsrådets Indstilling bestemmer anderledes, eller er det bedre at bestemme direkte ved Lov: der skal Tilladelse til overalt? Udvalget mener, at det Sidste er det Rigtigste, thi de, der ikke ville kontrolleres, ville være tilbøjelige til at søge ud til Landdistrikterne, og de Kontorer, som maatte blive oprettede der, vilde, som det før blev ytret, neppe blive de, der fik mindst Søgning. Først ved overalt at forlange Tilladelse og ad den Vej overalt kontrollere, vindes der nogen Sikkerhed for, at Formaålet med Kontrolen overhovedet vil kunne naas. Forskellen mellem Lovforslaget, saaledes som det nu foreligger, og saaledes som det vil blive, naar Vædringsforslaget under Nr. 1 vedtages, er ikke anden og større, end at det Samme, som naas ved Vædringsforslaget, vil kunne naas; men det er kun en Mulighed, at det naas ved Lovforslaget. Udvidelsen af Forbudet er efter Lovforslaget afhængig af, om Amtsrådene indstille og Justitsministeriet tager eventuelle Indstillinger tilfølg. Udvalget siger derfor: Hvorfor ikke lige saa godt gjøre denne Næring, der viser sig at medføre Misligheder i forskellige Retninger, kontrolleret direkte ifølge Loven i Landdistrikterne lige saa vel som andesteds. Det er det, som Udvalget foreslaar indsat i § 1, hverken Mere eller Mindre. Jeg skulde lægge Vægt paa og saa at fremhæve et andet Punkt, hvor der ligeledes synes at være nogen Misforstaaelse tilføje. Udtrykkene i Lovforslagets § 1, som den foreligger, kunne ganske vist give Anledning til denne Misforstaaelse, som jeg nærmere skal nævne; men naar Vædringsforslaget under Nr. 1 vedtages, vil der ikke let kunne opstaa nogen saadan. Man er nemlig gaaet ud fra, at Forholdet var dette, at, naar Lovforslaget udkom, og senere, naar Amtsrådet eller Justitsministeriet beslutter succesive Udvidelser, skulde det stille sig saaledes, at Fæstemandsforretninger vare ligesom Malser eller Bestillinger, der bleve oplaaede vakante, og hvorom der skulde søges. Det er ikke Tilfældet. Det er netop Vædringsforslagets Bestræbelse at holde Fæstemandsvæsenet rent som en Næring, men som kontrolleret Næring, og ikke gaa over til at gjøre det til en Bestilling, hvortil altsaa det Offentlige skulde skaffe Personer. Naar Loven udkommer, skulde de kommunale Raad, som her ere nævnte, tage Beslutning om, hvor der i de dem undergivne Distrikter maa meddeles Til-

ladelse til at være Fæstemænd, hvormange Tilladelser der maa meddeles, og paa hvilke Steder de skulle lyde. Det er det Æneste, Kommunalbestyrelserne foreløbig have at gjøre, naar Loven udkommer, og naar saa det er gjort, kunne Kommunalbestyrelsernes Beslutninger meget vel bekendtgjøres; men en Bekendtgjørelse er ikke foreskrevet. Indkommer der derefter Ansøgninger til Politimesteren, sender han dem til Kommunalbestyrelserne til Yttring. — Jeg skal tillige udtale mig mod en Yttring af et andet æret Medlem, gaaende ud paa, at Fæstemændene „virke i de kommunale Kredse“; efter min Overbevisning have de ikke Noget med de kommunale Kredse at gjøre, ikke mere end enhver Urteframmer eller andre Næringsdrivende, der bor i Kommunen; Fæstemanden bor i Kommunen, men det er ikke nogen kommunal Stilling, han indtager. — Naar det ærede Medlem for 10de Kreds paanæbte Redaktionen i 3die Stykke af Vædringsforslaget Nr. 1, skal jeg svare, at man behøver ikke at læse det saaledes: „hvor Fæstemænd maa gives Bevilling“; det læses rettere saaledes: „hvor de maa gives Bevilling“, og hvor mange Fæstemænd der maa gives Bevilling“. Der er anvendt en forfattet Redaktion, som nok kan forsvares. — Det jeg derefter vender tilbage til Lovforslagets Regler for Afgjørelsen af Ansøgninger om Tilladelse til at nedsette sig som Fæstemænd, tillader jeg mig at udtale, at jeg ikke finder noget særlig Betydeligt ved den Bestemmelse, at de kommunale Raad skulle høres; det forekommer mig ikke, at man kan sige, at Valget bliver delt; det er efter min Mening ingen Skade til, men jeg mener heller ikke, at det er til nogen synderlig Nytte. Jeg tror, at Politimesteren ved Mere af, hvad der skal vides til Afgjørelse af Ansøgninger, end de kommunale Raad kunne oplyse, og tror overhovedet ikke, at man skal inblande Kommunalbestyrelserne i flere personelle Sager, end nødvendigt er. Det er formentlig en Illusion at tænke sig, at der ved et Kollegiums Udtalelse i slike Sager fremkommer en Bedømmelse fra alle dets Medlemmer. Ved slike personlige Sager vil det i Reglen kun være et enkelt eller enkelte Medlemmer, der kjende den Paagjældende, og i Tilid til de Enkeltes Udtalelser underskrive de Dvrigte Erklæringen. Naar derfor det ærede 4de Medlem for 7de Kreds (Sauerlev) fremhævede Usædeligheden af, at Meddelelse af Tilladelse til at drive Fæstemandsnæring i Landdistrikterne gik over til Kommunalraadene, vilde jeg ikke betragte saadan Forandring som nogen væsentlig Forbedring. Men principalt staar jeg i saa Henseende paa et lignende Standpunkt, som er gjort gjældende af en anden æret Taler, nemlig at Meddelelsen af Tilladelserne helst bør være udelukkende enten hos den ene eller den anden Myndighed. Det forekommer mig rigtigt, at det enten er Politimesteren eller Kommunalraadet, og at